

'2018'i kendi haline bırakamayız'

ISO Başkanı Erdal Bahçivan ve ISO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay, yüzde 5'lik büyümenin sürdürülebilir olup olmadığına dikkat çekti

SILA KEMAHTLI
TRABZON

STANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, 2017'nin ilk iki çeyrekteki yüzde 5'lik büyümenin 2018'e nasıl yansyacağını önemli olduğunu, büyümenin kendi haline bırakılmaması gerektiğini söyledi. **ISO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay** da desteklerin hep büyümeye odaklı olduğunu, ihracata, borçlanmaya ve enflasyona da bakmak gerektiğini belirtti.

'TÜRKİYE BÜYÜMEYE MECBUR'

ISO Meclisi'nin, Trabzon'a yaptığı üç günlük ziyaret sona erdi. **Zeynep Bodur Okyay** ile **Erdal Bahçivan** ziyaret sırasında basın mensuplarının soru-

Zeynep Bodur Okyay

Erdal Bahçivan

ları yanıtladı.

■ Türkiye ekonomisinin genel gidişatını nasıl görüyorsunuz?

Erdal Bahçivan: 2016'nın olumsuz geçmesinden sonra 2017'yi olumlu geçiriyoruz. Yılım ilk 9 ayı itibarıyla yüzde 5'i aşabilecek bir büyüme işareti var. Üçüncü çeyrekte de büyük bir ihtimalle bazdan dolayı büyüme gelecek. 2017 kapanışının yüzde 5'in üzerinde olması sürpriz gözüküyor. Bunu 2018'e nasıl taşıyacak Türkiye? 2018'e nelerden ders alarak girmemiz gerektiğinin hesabını yapmak gerekiyor. 2018'i kendi haline bırakma lüksümüz yok. Çok iyi hazırlanmak, özel sektör ile kamunun bu konudaki çalışmalarını güçlü yapıp bu başarının devam edebilmesi sağlanmalı.

Zeynep Bodur Okyay: Yüzde 5 büyüyor ama potansiyeli yüzde 7-7.5. Özel sektör yatırımları tam ne oldu bilmiyoruz. Rakam, kamu-özel karşıt. Özeli çekmek gerekiyor. Türkiye mecbur büyümeye, tek çıkar yolumuz bu. Verilen destekler

hep büyümeye odaklı. İhracata da bakmak lazım, sürdürülebilir olup olmadığı çok kritik. Rakamlardaki iniş-çıkış durdurmamız lazım. Borçlanmaya bakmak lazım. Enflasyon kritik, şu anda yüzde 11'ler civarında. Türkiye için ideal enflasyon yüzde 6 deniyor, ekonomi politikaları buna göre şekillendirilmeli. Türkiye'nin 2000'den sonra bir kazanımı var, o kazanımı koruması gerekiyor.

■ 2018 büyüme tahmininiz nedir?

Bahçivan: Bir ivme yakaladı Türkiye. Baz etkisini 2017'de gördük. O baz etkisi 2018'de aleyhimize çalışacak. İyi hazırlanmamız gerekiyor.

'ÖĞRETMEN MAAŞLARI YÜKSELTİLMELİ'

Eğitim konuşuluyor. Özel sektörden 6 üniversite dışında gelen elemanlara fazla itibar edilmediğini duyuyoruz. İnsan kaynağı alanında sorun yaşıyor musunuz?

Bahçivan: Türkiye son yıllarda birçok

konuda yapmış olduğu atılımı eğitimde başaramadı. İstikrarlılığı sınav sisteminde görüyoruz. Türkiye'nin net yapması gereken bir konu var, öğretmen kalitesini yükseltmek. Toplum, birçok bütçe harcamasından fedakârlık edip öğretmen maaşlarını yükseltmeli. Devrimi böyle yapması gerekiyor. Temel insan kaynakları konusunun öğretmen olması lazım. Aile bütçelerinin çok önemli bir kaynağı eğitime gidiyor. Eğitim kalitesini eşit bir kaliteye ulaştırabilecek o büyük reformu yapmamız lazım.

Okyay: Bilgi temelli bir ekonomiye gidiyor herkes. Türkiye tasarımı yapmak zorunda, teknoloji üretmek zorunda, insan kaynağına yatırım yapmak zorunda. İnsanımızı iyi yetiştirmemiz lazım. Bugün verilen bir karar, sonraki nesilleri etkiliyor. Ezberci eğitimin gitmesi gerekiyor. Sık sık değiştirilen eğitim politikalarıyla bir yere gidilmeyeceği de çok aşikar. İnsan politikasıyla oynamak, bir ülkenin benze dibine dinamik koymak demek.

Erdal Bahçivan

İSTANBUL SANAYİ

ODASI'NA
GÖRE SIK SIK
DEĞİŞTİRİLEN EĞİTİM
POLİTİKALARIYLA
İLERLEME
KAYDEDİLEMEZ

Türkiye devrimi eğitimle yapmalı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin tatmin edici boyutta ne yazık ki eğitim konusunu çözemediğine işaret ederek, Türkiye'nin son yıllarda birçok konuda yapmış olduğu atılımı eğitimde başaramadığını vurguladı.

İSO Meclisi, geleneksel Anadolu illeri ziyaretleri kapsamında Trabzon'u ziyaret etti. Bahçivan, burada gazetecilerle yaptığı sohbet toplantısında gündemdeki konuları değerlendirdi. Eğitimdeki istik-

rarsızlıktan şikâyet eden Bahçivan'ın konuşmasının satırbaşları şöyle:

Çok hafife aldık

■ Buradaki istikrarsızlığı bakanlarda görüyoruz, sınav sisteminde görüyoruz. Türkiye'nin net yapması gereken bir konu var: Öğretmen kalitesini yükseltmek. Toplumun başka belki birçok bütçe kaynağından fedakârlık edip öğretmen maaşlarını yükseltmesi, bu ülkenin evlatlarının, en kıymetli beyinlerinin öğretmen olaya özendirilmesi gerekiyor. Yani Türkiye'nin

devrimi böyle yapması gerekiyor.

■ Eğitim devrimi hakikaten en güçlü beyinlerin, en kıymetli ve en cazip mesleğin öğretmenliğe dönüştürülmesiyle başarılmış. Bizim asla ve asla üzerinde oynamamız gereken en temel insan kaynakları konusunun öğretmen olması lazım. Bizim eğitimi mutlak suretle eşit, dengeli ve her okulun her öğretmenini rahatlıkla ailelerinin çocuklarını emanet edebilir bir seviyeye getirmemiz gerekiyor. Bu konuyu çok ihmal ettik, çok hafife aldık.

Yatırım yok

Erdal Bahçivan ekonomi ile ilgili şu değerlendirmeyi yaptı

2018'i kendi haline bırakma lüksümüz yok. Yani 2017'nin başarısı aynen devam eder, dersek çok doğru olmaz. O bakımdan 2018'e şimdiden çok iyi hazırlanmak gerekiyor.

Sanayi bu seneki büyüme-ye ciddi katkı veriyor. Ama yatırımlar tarafından baktığımız zaman, henüz daha bu olumlu katkının yatırımlara dönüştüğün maalesef söyleyemiyoruz.

Bunun pek çok nedeni var, bir kere tabii politik gerçeklerin payı var. Teşviklerin çok iyi anlaşıldığı veya çok iyi yatırımcıyla buluşabildiği konusunda sorunlar var. Yatırım olmaması faizlerin yüksekliğiyle de ilintili. Dış finansman noktasında, eskisi kadar rahatlık yok.

Türkiye'de maalesef planlama hızlı bir şekilde plansızlığa dönüştü. Ne yazık ki hızlı ve çok çabuk kararlar alma sürecine dönüşmeye başladı. Bunu konut sektöründe, tarımda, eğitimde, ekonominin farklı alanlarında da görüyoruz.

'Çocukları korumak lazım'

İSO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay**, TEOG'un kaldırılmasıyla yeni bir belirsizlik ortamı doğduğunu vurgulayarak, "Bir anne olarak konuşuyorum, belirsizlik ortamı doğdu. Çocuklarımızı bu belirsizlikten korumamız lazım. Burada bence bir kriz var ortada ve bunu doğru şekilde yönetmek lazım. Veli şikâyetçi, öğretmen şikâyetçi, devlet şikâyetçi. Demek ki sistematik bir problem var" dedi.

Bodur Okyay, sağlık, eğitim ve eko-

nomi politikalarının uzun vadeli olması gerektiğini, bugün öyle, yarın böyle diye değiştirmenin akılcı olmadığını anlatarak,

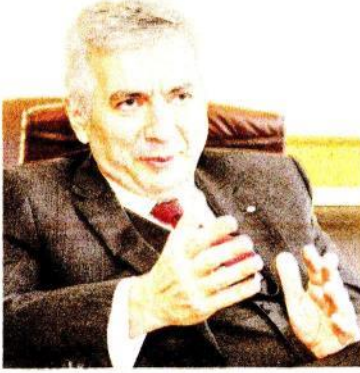
"Milli eğitim politikalarını bir ülkenin en önemli şeyi olması lazım. Şimdi sık sık değiştirilen müfredatlarla, sık sık değiştirilen eğitim politikalarıyla bir yere gidilmeyeceği de çok aşikâr" diye konuştu. • Ekonomi Servisi

Zeynep Bodur Okyay

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI **ERDAL BAHÇIVAN**:

KGF muhteşem bir inovasyon bu yıl %5'in üzerinde büyürüz

Kredi Garanti Fonu uygulamasını "muhteşem bir inovasyon" olarak nitelendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, 2017'nin yüzde 5'in üzerinde bir büyüme ile kapanacağı tahmininde bulundu. Güçlü büyümenin seneye de sürmesi için özel sektör ve kamunun çok çalışması gerektiğini vurgulayan Bahçivan "2018'i kendi haline bırakma

lüksümüz yok. 2017'nin başarısı aynen devam eder dersek, doğru olmaz. Şimdiden 2018'e çok iyi hazırlanmalıyız" dedi. İSO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay** ise büyümenin enflasyonu azdırmaması gerektiğini belirterek "Dönüp dönüp kuyruğumuza tekrar yakalamaya çalışmıyoruz" uyarısında bulundu.

ÖMERTÜRKDÖNMEZ / 09

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi, her yıl düzenlediği geleneksel Anadolu illeri ziyaretleri kapsamında 21-23 Eylül tarihleri arasında Trabzon'u ziyaret etti. İSO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay**, İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ile Meclis Üyeleri, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası (TTSO) ile iş birliği fırsatlarını araştırdı, görüşlerini paylaştı. Gezi sırasında ekonomi basını temsilcileri ile sohbet toplantısında biraraya gelen İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** çeşitli sorular üzerine düşüncelerini paylaştı. İşte, Başkan Bahçivan'ın satır başları ile öne çıkan görüşleri:

2017 BÜYÜME TAHMİNİ

Türkiye ekonomisi olarak 2016'nın fevkalade olumsuz geçmesinden sonra 2017'ye dair tüm beklentilerden daha olumlu bir 2017 geçiyoruz. O kadar zorluklarla dolu bir 2016 idi ki bu insanlarda tabii 2017 beklentilerinin daha temkinli ve daha ölçülü yapılması ihtiyacı hissettirmişti. Ama şu anda genel gördüğümüz, yılın ilk 9 ayı itibarıyla %5'i aşabileceği bir büyüme işareti veriyor. Yani üçüncü çeyrekte de büyük bir ihtimalle bazdan dolayı güçlü bir büyüme geleceği muhakkak.

Bunların hepsiyle 2017 kapanışının 5'in üzerinde olması artık sürpriz gözüküyor. Yani beklentiler 5'in üstünde bir büyüme. Burada ki beklenti eksenine baktığımız zaman ağustos ve eylüldeki genel göstergeler üçüncü çeyreğin çok güçlü olacağını gösteriyor. Ama tabii, bu 2018'e nasıl taşıyacak Türkiye? Yani bu en çok üzerinde durulması gereken nokta, yılın son döneminde, ya da nasıl kapatacağımızdan daha ziyade 2018'e nelerden ders alarak, nelerin rotasını düzelterek, nelerde balans ayarı yaparak girebilmenin hesapları kitaplarını yapmak gerekiyor. 2017'deki bu büyümeyi yaratan temel faktörler neler, neler sürdürülebilir, neleri sürdürme gücü olabilir, bunu yaparken nelerin tavizini verdik, hangi dengelerde birtakım sürdürme sıkıntıları var. 2018'i kendi haline bırakma lüksümüz yok. Yani 2017'nin başarısını aynen devam eder, ders çok doğru olmaz. O bakımdan 2018'e şimdinden çok iyi hazırlanmak gerekiyor. Özel sektör ve kamu çalışmalarını güçlendirip 2018'i o şekilde karşılamalıyız.

ENKONOMİ VE YATIRIM

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin "sanayicinin büyümesi sanayi neticesinde olmalı" açıklaması var. Tabii sanayi bu seneki büyüme çok ciddi bir katkı veriyor. İhracata büyük bir katkı veriyor, ihracattaki sanayi mamullerinin ağırlığı da önemli bir katkı veriyor. Ama yatırımlar tarafına baktığımız zaman henüz bu olumlu katkının yatırımlara dönüştüğünü maalesef söyleyemiyoruz. Ama PMI endekslerinin bize gösterdiği de gösteriyor. Yani her sektör için belli bir çok net geçeri değil ama belli sektörlerde artık yakın çevremizde de görüyoruz, üç mesai çalışan, kendisi 24 saat çalışan birçok tesis var. Başta oto-

'KGF muhteşem bir inovasyon bu yıl %5'in üzerinde büyürüz'

OKYAY: TÜRKİYE'Yİ DİĞER ÜLKELERDEN AYRIŞTIRACAK POLİTİKALAR GEREKLİ

Sohbete katılan İSO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay** da görüşlerini şöyle paylaştı:

KREDİ GARANTİ FONU:

Kredi Garanti Fonu vesaire, bunlar aslında tabii çok hareket getirdi. Yapılan birtakım destekler de anlamda, teşvikler de etken oldu diye düşünüyorum ama tamam, onları çektiğin zaman ne oluyor o önemli. Dolayısıyla Türkiye'nin diğer ülkelerden pozitif ayrışması gerekiyor ama şu anda öyle bir şey yok gelişmekte olan ülkeler (emerging market'lar) arasında. Dolayısıyla bunu hedefleyip ona göre politikalar oluşturmak lazım. Verilecek desteklerin orta ve uzun vadeli büyümeyi hedeflemesi lazım ki kalıcı olsun.

BÜYÜME VE ENFLASYON

Türkiye son iki çeyrekte %5 büyüyor, yani bu demektir ki potansiyeli %7-7,5 aslında. Özel sektör yatırımları tara ne oldu, onu bilmiyoruz. Biliyorsunuz verileri rakam kamu-özel karşı. Dolayısıyla oradan özeli çekmek gerekiyor. Yüzde 11'er civarındaki bir enflasyon Türkiye için kritik nokta. Büyülemiş ama enflasyon ne olursa olsun demeyi doğru bulmuyorum. Türkiye 2000 yılından itibaren süren kazanımını korumalı. Bir süre sonra evet, bu büyümeye her şeyi çabelliriz ama dönüp dönüp kaygıyı düşünmek zor. Yalınlamak gibi bir şey ortaya çıkacak. **TEOG'UN KALDIRILMASI:** Ben şimdiki bir anne olarak konuşuyorum, şu anda bir belirsizlik ortamı doğdu. Bu

sene sınava girecek olan çocukların ruh halini düşünmek lazım. Dolayısıyla burada bence bir kriz var, bunu doğru bir şekilde yönetmek lazım. Hani kimse mevcut sistemin doğruluğunu savunmuyor. Herkes, veli şikâyetçi, öğretmen şikâyetçi, devlet şikâyetçi. Demek ki sistematik bir problem var. Bunu çözmek lazım ama şu anda biz buna bazarlıksız yakalandık ve çocuklarımız bundan etkileniyor. Dolayısıyla nasıl bir ortam, ne olacak, ne bitecek bilmiyoruz... **SICAK PARA TEHLİKESİ** Şu sıralar ne olursa olsun Türkiye'nin getirisini yüksek. Yani para piyasasından sonuçta netice itibarıyla nereden kazanırsanız o bakiyeleri ama bu daha çok sıcak para. Bizim ihtiyacımız

olan dönüşüme kaynak getirmek. Bu da tabii ancak ülkenin geleceğine ve ülkenin politikalarıyla ve tutarlılığıyla politikalarının ve güveni ne kadar sağladığına alakalı bir şey. Dolayısıyla %5 büyüdükçe bunun tekrarı yapılabilecek lazım. **İNSAN KAYNAĞI** Türkiye tasarım zorunda, teknoloji üretmek zorunda ve de açıkçası insan kaynağına yatırım yapmak zorunda. Türkiye'de iyi insana çok para ödüyorsunuz ama çok da vasat insan var. Dolayısıyla problemi bu Türkiye'nin. Genç nüfusumuz var, öğretmen sayımız yetersiz çok fazla sayıda öğretmen yetiştirmemiz gerekir ama kaliteli insan yetiştirmek için de tecrübeli eğitime ihtiyaç var.

farklı teminat noktalarına Türkiye'nin, Türk sanayisinin, Türk reel sektörünün ihtiyacı olacak. Olmalı en azından. Yani o proaktif önlemler iyi bir netice verdi sonuçta. %5 büyüdük işte. Şimdi bunun gerçekten niteliksel bir dönüşüme kavuşması gerekiyor.

ALMANYA İLE İLİŞKİLER

Almanya'dan dış politikayı iç politika kullanma noktasını öğrendi. Umuyorum ki inşallah seçimlerden sonra aklıselim orada da galip gelir. Şu anda ekonomik anlamda bariz bir etkisini görmüyoruz. Almanya'dan yapılan ithalatta veya Almanya'ya yapılan ihracatta bu konuda çok bariz bir olumsuz etki yok. Biraz turizm etkilenmiş yattı ama turizmin etkilenmesi ni yalnız bu seneye bağlamak doğru değil. Son iki seneden beri bir Avrupalı turist noktasında başta İstanbul olmak üzere Türkiye'ye maalesef edip öğretmenler Almanya'nın Türkiye'nin dinamizmini ve pazarını çok kolay kaybedecek noktasında bir katı tutuma geçeceğini düşünmüyorum.

EĞİTİM SİSTEMİ

Türkiye'nin net yapması gereken bir konu var: Öğretmen kalitesini yükseltmek. Toplumun başka belki birçok bütçe kaynağından fedakârlık edip öğretmen maaşlarını toplumdaki en kıymetli, bu ülkenin evlatlarının, en kıymetli beyinlerinin öğretmen olabilemeye gitmesi gerekiyor. Yani devrimi böyle yapması gerekiyor. Finlandiya'da görüyoruz ki eğitim devrimi hakikaten en güçlü beyinlerin, en kıymetli ve en cazip mesleğin öğretmenliğe dönüştürülmesiyle başarılmış. Türkiye'de de artık bu işin zamanı geldi yani. Bugün finans sektöründe mi en yüksek maaş? Veya başka bir sektörde, IT tarafında mı? Onların her birinin üstündeki bir lige çıkması lazım öğretmen maaşlarının...

motiv. Bunların artık her birinin belli bir yatırım hamlesine dönüşmesi mutlaka gerekiyor. İnşallah 2018'de bunların yatırımına dönüşüğünü görebiliriz. Büyümeye rağmen makine ve tesisat yatırımlarının düşüşü zaten temel göstergeler. Normalde ekonomik olarak baktığımız zaman, ekonomik realitede artık bu büyüme sürecinin, kapasitelerdeki bu göstergelerin yatırıma dönüşmesinin zamanı geldi ama gecikmenin jeopolitik durumdan dış finansman ve yüksek faizlere kadar birçok sebebi var.

KGF İLE NİTELİKLİ BÜYÜME

Kredi Garanti Fonu 2017'nin muhteşem bir inovasyonu. Hakikaten hiç mütevazı bir kelimeyle sologlaşmıyayalım, "muhteşem" oraya çok net oturuyor. Ve son derece de şu ana kadar, tamam, ufak tefek belki birtakım yanlış kullanımlar olabilir, amacının dışına çıkmış olanlar olabilir ama bundan evvel de ben size söylemişim, bir teminat kaldırma görevi gördü. Bir kere reel sektörle finans kesimi arasındaki oluşun ve giderek de artması

çok muhtemel bir stresi önleyen, ortadan kaldıran bir enstrüman oldu ve devletin burada almış olduğu risk de öyle baki çevrelerde söylenildiği gibi 100-200 milyar filan değil. 25 milyardan bile az... Yani hepsi batsa bile toplam kütlelerin %7'si olan bir rakamdan bahsediyoruz. Onun için yapılmış olan kaldırıcın karşısında elde ettiğiniz kazanım çok çok büyük oldu. O nedenle Kredi Garanti Fonu hakikaten çok güçlü, belki de Türkiye'nin reel sektöre dönük finansal tarihindeki en önemli inovatif politikadır, uygulamaya geçildi. Ama bundan sonra Kredi Garanti Fonu'na artık nitelik kazandıracak ve uzun vadeli bir ekonomik büyüme, nitelikli büyüme politikasına destek verecek bir dönüşüme, bir evrime Kredi Garanti Fonu'nu değiştirmek, dönüştürmek, ki çalışmalar da bu doğrultuda yapıyor.

PARA BOLLUĞU BİTİYOR

Kredi Garanti Fonu sisteminin artık kaldırılmasının asla tartışılmayacağı ama çok farklı buluşlarla önümüzdeki yıllara dönük bi-

zini arzu ettiğimiz marka boyutlu yatırım dediğimiz, rüya yatırımların dediğimiz yatırımlara dönüşürme noktasında önümüzdeki dönemde çok önemli rol oynayacağını düşünüyorum. İşte Amerika'da Fed'in aldığı kararları gördük. Kararlı bir şekilde Amerika diyor ki, ben bu bol parayı bir şekilde dünyadan çekeceğim. Herkes buna göre kendini hazırlasın.

MUTLU BANKALARA DİKKAT!

Bu sene Kredi Garanti Fonu başta olmak üzere almış oldukları birtakım desteklerle bir mutlu luk döneminin geçiyor bankacılar ama bu mutluluğun nasıl çok kısa zamanda mutsuzluğa dönüşüp o mutsuzluğun da reel sektörde ne tür zorluklar yarattığını en azından biz sanayiciler olarak herkesten çok daha iyi biliyoruz. Öyle bir yatırımların hedeflendiği, hepimizin yatırım beklediği yeni dönemde mutlak suretle bu yatırımları besleyecek finans kaynağı noktasında da çok daha güçlü ve destek verici birtakım farklı kaynaklara, farklı enstrümanlara,

'Eğitim politikalarının uzun vadeli olması gerek'

Istanbul Sanayi Odası

(ISO) Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay**, ekonomi, sağlık ve eğitim politikalarının uzun vadeli olması gerektiğini söyledi. **ISO**'nun Trabzon ziyaretinde konuşan Okyay, dünyanın bilgi temelli ekonomiye gittiğine dikkat çekti. Türkiye'nin tasarım, teknoloji üretmek ve insan kaynağına yatırım yapması gerektiğini belirten Okyay, "İnsanımızı çok iyi yetiştirmemiz lazım. Bugün verilen bir karar 5 yıl, 10 yıl, 15 yıl sonrayı etkiliyor. Sağlık, eğitim ve ekonomi politikaları

Okyay ve Bahçivan, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Suat Hacısalıhoğlu (Ortada) ile bir araya geldi.

uzun vadeli olmalı, bugün öyle, yarın böyle diye değiştirmek akılcı değil" dedi.

ENFLASYON KRİTİK

Türkiye ekonomisinde en kritik konunun yüzde 11'lerdeki enflasyon olduğunu kaydeden

Büyüme oranı % 5'i geçecek

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, bu yıl büyümenin yüzde 5'i geçeceğini öngördü. 2018'de iyileşmenin sürmesi için iyi hazırlık yapılması gerektiğini ifade eden Bahçivan, büyümenin henüz yatırımlara dönüşmediğini belirtti.

Okyay, "Türkiye için ideal enflasyon yüzde 6'lar deniyor. Oralara çekmek ve ekonomi politikalarını buna göre şekillendirmek lazım. Yeter ki büyüyelim ama enflasyon ne olursa olsun, demeyi doğru bulmuyorum" ifadesini kullandı.

Ekonomi politikaları sürdürülebilir olmalı

ERDAL BAHCIVAN

- ▲ 2018'e balans ayarı yaparak girebilmenin hesabını yapmak gerekiyor.
- ▲ Ortada ciddi teşvik paketi olmasına rağmen güçlü bir yatırım hamlesi başlamadı.
- ▲ Büyük boyutlu yatırımlar için politik iklim iyi görüntü vermiyor.
- ▲ Planlamanın hızlı bir şekilde plansızlığa dönüşmesinin birçok konuda sıkıntısını yaşıyoruz...

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** ve İSO Medis Başkanı **Zeynep Bodur**, ekonominin geleceğine dair önemli uyarılarda bulundu.

KÖZEL
İBRAHİM KAHVECİ

ZEYNEP BODUR OKYAY

- ▲ Yeter ki büyüelim ama enflasyon ne olursa olsun demek doğru değil.
- ▲ Başta insan kaynağı olmak üzere, yatırımlar doğru yönlendirilmeli. Ölçülebilirlik ve şeffaflık gerekiyor.
- ▲ Türkiye'nin reform yapma kapasitesi var. Geçmişte başardık. Şimdi duraklama ve yorgunluk dönemi yanında bir de uluslararası olağanüstü şartlar var. S/4

Burs veren firmalar

■ **ÜNİVERSİTELER,**
açıldı. Öğrenciler,
miktarı bin 150
liraya kadar çıkan
burslar için baş-
vurulara başla-
dı. **KİM NE KADAR BURS**
VERİYOR ■ SAYFA 8'DE

ÖĞRENCİYE BURS DESTEĞİ

Birçok kurum ve kuruluş, maddi durumu yetersiz ve başarılı öğrencileri destekliyor. Üniversitelilere can suyu olan bin 150 liraya varan burslar için başvurular başladı...

BURS mevsimi açıldı.

Başarılı, maddi imkanı yeterli olmayan üniversite öğrencileri için burs başvuruları başladı. Burs veren kuruluşların çoğu başvuru tarihlerini açıkladı. İyi puan almış, maddi durumu yetersiz ve mülakatta ikna edici öğrencilere, aylık 350 ile bin 150 lira arasında burs sağlanıyor. Geri ödemesiz ya da hizmet yükümlülüğü şartı olmadan verilen burslar, öğrencilere can suyu oluyor:

- **ELGİNKAN VAKFI:** 400 lira burs veriyor.
- **VEHBİ KOÇ VAKFI:** Burs için son başvuru tarihi, 29 Eylül.
- **TÜRK EĞİTİM VAKFI:** Lisans öğrencilerine 510, yüksek lisans öğrencilerine 850, doktora öğrencilerine bin 150 burs veriyor. Son başvuru tarihi, 30 Eylül.

■ **TEMA VAKFI TURAN DEMİRASLAN LİSANSÜSTÜ BURS:** Bin 80 lira olan burs için son başvuru tarihi 30 Eylül.

■ **ANADOLU VAKFI:** 375 lira olan burs için son başvuru tarihi, 30 Eylül.

■ **İSTANBUL SANAYİ ODASI:** 350 lira olan burs için son başvuru tarihi 30 Eylül.

■ **21. YÜZYILIN EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI:** İstanbul'da devlet üniversitelerinde okuyan öğrencilere burs veriyor. Online başvurular 2-4 Ekim'de alınacak. Kıyafet hediyeleri, aynı katkı, danışmanlık gibi hizmetler de verecek.

■ **YAŞAR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI:** 480 lira olan burs için son başvuru tarihi 7 Ekim.

■ **TÜBİTAK:** Başarıya göre 750 ve bin lira olan burs için

son başvuru tarihi 9 Ekim.

■ **KALEBODUR KSV VAKFI:** Son başvuru tarihi 10 Ekim.

■ **GALATASARAY EĞİTİM VAKFI:** Burs için son başvuru tarihi 13 Ekim.

■ **HACI ÖMER SABANCI VAKFI:** 500 lira olan burs için son başvuru tarihi 13 Ekim.

■ **NEF VAKFI:** Burs için son başvuru tarihi 14 Ekim.

■ **İŞ DÜNYASI VAKFI:** Burs için son başvuru tarihi 15 Ekim.

■ **ALARKO EĞİTİM-KÜLTÜR VAKFI:** 440 lira tutarında olan burs için son başvuru tarihi 20 Ekim.

■ **ÜRÜN DİRİER**

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan ve İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay, ekonomideki son gelişmeleri değerlendirdi.

SANAYİCİLER 'KALICI KGF'NİN ÖNEMİNİ BÖYLE VURGULUYOR:

Bankaların mutluluğuna güvenmeyin

İSO Başkanı Erdal Bahçivan "Bankalar bu sene çok mutlu ama aksi durumlarda reel sektöre çıkarılan zorlukları iyi biliriz. Büyük yatırımların hedeflendiği dönemde, Kredi Garanti Fonu sistemi farkı şekilde devam etmeli" dedi

Bünyamin Çelik TRABZON
İstanbul **Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Kredi Garanti Fonu, 2017'nin muhteşem bir inovasyonu. Teminat kaldırıcı görevi gördü. Reel sektöre finans kesimi arasında oluşan ve giderek artması muhtemel stresi önleyen bir enstrüman oldu" dedi. **Erdal Bahçivan** ve beraberindeki meclis üyeleri, Trabzon Ticaret ve **Sanayi Odasını** ziyaret ederek, çeşitli temaslarda bulundu. Basın mensuplarıyla düzenlenen toplantıda KGF ile ilgili açıklamalarda bulunan Bahçivan "Devletin burada almış olduğu risk, öyle bazı çevrelerde söylendiği gibi 100-200 milyar TL felan değil. 25 milyar bile değil, toplam kütlelin yüzde 7'si kadar olan bir rakamdan

bahsediyoruz. Bu kaldıraç karşısında elde ettiğiniz kazanım çok büyük oldu. Yüzde 5 büyüdük işte. Şimdi bunun gerçekten niteliksel bir dönüşüme kavuşması gerekiyor. Çünkü bunların bir kısmı sürdürülebilir, bir kısmı değil. Yani kaynak anlamında... Kredi Garanti Fonu sisteminin artık kaldırılmasının asla tartışılmayacağını, ama farkı şekilde önümüzdeki yıllara dönük devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Bundan sonra Kredi Garanti Fonu'nun niteliğini daha da arttıracak, ona nitelik kazandıracak, uzun vadeli ekonomik büyüme politikasına destek verecek bir dönüşüm gerekiyor. Bunun çalışmalarını da yapıyoruz" diye konuştu.

FED'in bol parayı dünyadan çekeceğini, son aylarda yaşanan para bolluğunun da çok uzun sürmeyeceğini söyleyen Bahçivan, şöyle devam etti: Bankalar bu sene çok mutlu gözüküyorlar ama bankacının mutluluğuna çok güvenmemek lazım. Bu mutlulukların, nasıl çok kısa zamanda mutsuzluğa dönüşüp, o mutsuzluğun da reel sektörde ne tür zorluklar çıkaracağını, biz sanayiciler olarak herkesten iyi biliyoruz. Büyük yatırımların hedeflendiği yeni dönemde, mutlak suretle bunu besleyecek finans kaynağı noktasında çok daha güçlü enstrümanlara ihtiyaç olacak.

ZEYNEP BODUR OKYAY:

Potansiyelimiz yüzde 7,5

İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay "Türkiye son iki çeyrek yüzde 5 büyüyor, bu demektir ki potansiyelimiz yüzde 7-7,5 aslında" dedi. Okyay, Trabzon'daki sohbet toplantısında şu açıklamalarda bulundu: Kritik şey, enflasyon. Şu anda çift hane. Türkiye için ideal enflasyon yüzde 6'lar deniyor, oralara çekmek lazım. 'Yeter ki büyüyelim, enflasyon ne olursa olsun'

demeyi ben doğru bulmuyorum. Ne pahasına büyüyüyorsunuz, kaliteli mi? Şu sıralar Türkiye'nin getirisi yüksek. Para piyasaları nereden kazanıyorsa oraya geliyor, ama bu daha çok sıcak para. Bizim ihtiyacımız olan ise, dönüşüme kaynak getirmek. Tasarrufla ilgili sıkıntılarımız var, özel sektörün de, hane halkının da tasarruf yapip, bunu büyütmeye ayırması gerekiyor.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan ve beraberindeki meclis üyeleri, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası'ni ziyaret ederek, Yönetim Kurulu Başkanı Suat Hacısalihoğlu ve meclis üyeleriyle düzenlenen toplantıda bir araya geldi. Ziyaretin anısına katılımcılara plaket takdim edildi.

Zeynep Bodur Okyay

Sadan Eren

Erdal Bahçivan

Suat Hacısalihoğlu

2018'i güçlü karşılama liyiz

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, 2017'yi %5-6 arası bir büyümeye kapatması beklenen Türkiye'nin 2018'i çok güçlü karşılması gerektiğini söyledi. "Başarının devam etmesi için iyi hazırlık yapmak şart" diyen Bahçivan; yatırımlar ve güçlü finansman sistemleriyle büyümenin nitelikli bir yapıya kavuşturulması gerektiğini kaydetti.

Enflasyon %6'ya çekilmeli

ISO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay ise Türkiye'nin büyüme potansiyelinin %7-7,5 olduğunu vurguladı. Türkiye'nin büyümeye mecbur olduğunu belirten Okyay, "Tek çıkar yolumuz bu. Şu anda verilen destekler ve saire, bunlar hep büyümeye odaklı katkılar" dedi. Okyay, büyümeye katkı veren ihracatın inişli çıkışlı bir yapıdan kurtarılması ve yatırımların da büyümeye katkısının artırılması gerektiğine dikkat çekti. Enflasyondaki yüzde 10'un üzerindeki seviyesinin 'kritik' olarak nitelendiren Okyay, "Türkiye için ideal enflasyon %6'lar deniliyor. 10'un altı da çok zor ama, oralara çekmek lazım. 'Yeter ki büyüelim ama enflasyon da ne olursa olsun' demeyi de doğru bulmuyorum. Çünkü Türkiye'nin çok ciddi bir kazanımı var. Bunları korumamız" diye konuştu.

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan, Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay ile odanın yönetim kurulu üyeleri ve meclis üyelerinden oluşan kalabalık bir heyet Trabzon'a bir gezi düzenledi. Yaklaşık 100 kişilik heyetin ilk durağı Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası oldu. Buradaki karşılama ve görüşmelerin ardından ISO Başkanı Erdal Bahçivan ve ISO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay ile verimli bir sohbet toplantısı yaptık.

ÜÇÜNCÜ ÇEYREK DAHA GÜÇLÜ OLACAK

Ülke ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde bulunan ISO Başkanı Bahçivan, 2017'nin tüm beklentilerden daha olumlu geçtiğini söyledi. Bahçivan, "Şu anda genel gidişat yılın ilk 9 ayı itibarıyla %5'i aşabilecek bir büyüme işareti veriyor. Yani üçüncü çeyrekte de büyük bir ihtimalle bazdan dolayı güçlü bir büyüme geleceği muhakkak. Bunların hepsiyle 2017 kapanışının 5'in üzerinde olması artık sürpriz gözüküyor. Ağustos

Ibrahim Acar

ve eylüldeki göstergeler üçüncü çeyreğin daha güçlü olacağını gösteriyor" diye konuştu.

2018'İ KENDİ HALİNE BIRAKMA LÜKSÜMÜZ YOK

Önemli olan Türkiye'nin bu başarıyı 2018'e nasıl taşıyacağı konusu olduğunu ifade eden Bahçivan, "En çok üzerinde durulması gereken nokta 2018'e nelerden ders alarak, nelerin rotasını düzelterek, nelerde balans ayarı yaparak girebilmenin hesaplarını yapmak olmalı. 2018'i kendi haline bırakma lüksümüz yok. Yani 2017'nin başarısı aynen devam eder, dersek çok doğru olmaz. O bakımdan 2018'e şimdiden çok iyi hazırlanmak, özel sektörün kamunun bu konudaki çalışmalarını çok güçlü yapıp 2018'i güçlü bir şekilde karşılamak gerekiyor bu başarının devam edebilmesi için. Türkiye 2018'e iyi hazırlanmalı" dedi.

YATIRIMIN KATKISI ÖNEMLİ

Bu yılki büyümede sanayi ile ihracatın büyük katkı verdiğini dikkat çeken Bahçivan, şunları kaydetti: "PMİ endekslerinin bize gösterdiği son 5, 6, hatta 7 senenin en iyi büyümesini, en moralli sanayi gelişmesini gösteren rakamlar. O nedenle sanayiden ve ihracattan gelen büyümenin katkısı hakikaten bu sene ciddi an-

lamda fevkalade güçlü. Ama yatırımlar tarafında baktığımız zaman henüz daha bu olumlu katkının yatırımlara dönüştüğün maalesef söyleyemiyoruz. Yatırımda henüz daha çok güçlü bir iklim doğmuş değil."

MUHTEŞEM İNOVASYON

Kredi Garanti Fonu'nun sürekli hale getirilmesi konusunda sanayicinin fikrinin sorulması üzerine ise ISO Başkanı Erdal Bahçivan şu değerlendirmede bulundu: "Kredi Garanti Fonu 2017'nin muhteşem inovasyonudur. Tam olarak bir teminat kaldırıcı görevi gördü. Devletin burada almış olduğu risk de öyle bazı çevrelerde söylendiği gibi 100-200 milyar filan değil. 25 milyar lira. O kadar bile değil. Yani hepsi batsa bile toplam kütlelinin %7'si olan bir rakamdan bahsediyoruz. Elde ettiğiniz kazanım çok çok büyük oldu. KGF'nin uzun vadeli ve nitelikli bir büyüme politikasına destek verecek bir dönüşüme ihtiyaç var."

TRABZON

Trabzon'un kendine özgü potansiyeli var

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, ziyarette buldukları Trabzon'un avantajlarına da dikkat çekti. Kendin kendine has bir potansiyeli olduğunu dikkat çeken Bahçivan, "Trabzon kendine özgü birçok farklı avantajını doğru kullansa zaten bir sanayi şehri olmanın çok daha ötesinde güç kazanacak. Trabzon'un kültürü, Trabzon'un tarihi, Trabzon'un doğası, Trabzon'un lojistik gücü, etrafının denizi, Trabzon'un Asya'ya açılan bir pencere olma noktasında tarihten gelen bir lojistik merkezidir" diye konuştu.

KGF rüya yatırım için önemli bir motivasyon

Kredi Garanti Fonu'nu değiştirmek, dönüştürmek yönünde çalışmaları yaptığımız da belirten Bahçivan, "Bunların üzerinden daha yeni ne enstrümanlar ve ne yeni başarılı hikayeleri yazabiliriz. Ben Kredi Garanti Fonu sisteminin artık kaldırılmasının asla tartışılmayacağını düşünüyorum. Marka boyutlu ve rüya yatırımlar dediğimiz yatırımlara dönüştürme noktasında KGF'nin önümüzdeki dönemde çok önemli rol oynayacağını düşünüyorum" dedi.

Bankaların mutluluğuna güvenmeyin

Bankaların bu sene çok utlu gözüküklerine ama bankacının mutluluğuna çok güvenmemek gerektiğine dikkat çeken Bahçivan, şu tespitlerde bulundu: "Yani bankaların mutluluğu da bazen çok kısa sürebiliyor. Bu sene Kredi Garanti Fonu basta olmak üzere almış oldukları birtakım desteklerle bir mutluluk döneminden geçiyor bankacılar ama bu mutlulukları nasıl çok kısa zamanda mutsuzluğa dönüşüp o mutsuzluğun da reel sektörde ne tür zorluklar yarattığını sanayiciler olarak çok daha iyi biliyoruz."

Bir satıyoruz dokuz alıyoruz

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği "Güney Kore Ülke Günü: Türkiye İçin Fırsatlar" seminerinde konuşan İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Serdar Urfalılar**, "İki ülke ticaret hacmi yaklaşık 7 milyar dolar. Bu rakamın 6.3 milyar doları Türkiye'nin Güney Kore'den ithalatı. İkili ticaretin Türkiye lehine dengelenmesi için gıda, inşaat, tekstil ve hazır giyim gibi rekabetçi sektörlerde daha yoğun çalışmak gerekli" dedi. Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA ise Türk firmalarına önerilerde bulunarak "Kardeşlik bağlarımızın güçlü olmasına rağmen, karşılıklı ticaret hacmimiz tatmin edici boyutta değil. Türkiye'de faaliyet gösteren 268 Güney Kore şirketi var. Buna karşılık Güney Kore'deki 17 bin yabancı yatırım şirketi arasında Türk firmaların sayısı sadece 84. Türkiye, vaatkâr ihracat ürünlerini belirlemeli. Güney Kore'de sağlıklı besinlere artan bir talep var ve Türkiye bu alanda çok zengin. Aynı şekilde başarılı olduğunuz tekstil, inşaat ve yenilenebilir enerjide iş birlikleri olabilir" şeklinde konuştu. Güney Kore, 2016 yılında Türkiye'nin en fazla ithalat gerçekleştirdiği sekizinci ülke konumunda. Türkiye ise Güney Kore'nin en fazla ihracat yaptığı ülkeler arasında 49. sırada yer alıyor. Güney Kore, Ar-Ge harcamalarında İsrail'den sonra dünyada ikinci sırada bulunuyor. **HABER MERKEZİ**

◆ İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği "Ülke Günleri" etkinlikleri kapsamında Güney Kore mercek altına alındı

Gıda, inşaat, tekstil ve hazır giyim'de işbirliği fırsatları

HABER MERKEZİ

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği "Güney Kore Ülke Günü: Türkiye İçin Fırsatlar" seminerinde konuşan İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Serdar Urfalılar**, "İki ülke ticaret hacmi yaklaşık 7 milyar dolar. Bu rakamın 6,3 milyar doları Türkiye'nin Güney Kore'den ithalatı. İkili ticaretin Türkiye lehine dengelemesi için gıda, inşaat, tekstil ve hazır giyim gibi rekabetçi sektörlerde daha yoğun çalışmak gerekli" dedi.

Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA ise Türk firmalarına önerilerde bulunarak "Türkiye, vaatkar ihracat ürünlerini

İSO Yönetim Kurulu Üyesi Serdar Urfalılar

Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA

berilemeli. Güney Kore'de sağlıklı besinlere artan bir talep var ve Türkiye bu alanda çok zengin. Aynı şekilde başarılı olduğunuz tekstil,

inşaat ve yenilenebilir enerjide iş birlikleri olabilir" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul'un sanayi ve ticaret hayatına katkı yapmak amacıyla farklı ülke pazarlarını ve kültürlerini tanıma fırsatı sunan "Ülke Günleri" etkinlikleri kapsamında Güney Kore'yi mercek altına aldı. İSO'nun önemli ticaret ve yatırım potansiyeline sahip Uzak Doğu pazarı hakkında üyelerini bilgilendirmek amacıyla düzenlediği Güney Kore Ülke Günü: Türkiye İçin Fırsatlar seminerine, İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Serdar Urfalılar** ve Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA'nın yanında iki ülke iş dünyasından da çok sayıda isim katıldı.

Seminerin açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Serdar Urfalılar**, Güney Kore'nin yaptığı Ar-Ge yatırımları, ürettiği teknolojik ürünleri ve katma değerle başta ekonomik olmak üzere kültürel ve sosyal anlamda hem bölgesini hem de dünyayı etkileyen bir ülkeye olduğuna dikkat çekti.

Güney Kore ile ticaretin gelişiminin, sanayiciler için çok önemli bir hedef olduğunu dile getiren **Serdar Urfalılar**, bu kapsamda ülkenin sahip olduğu potansiyeli rakamlarla aktardı.

Güney Kore'nin 2016 yılında Türkiye'nin en fazla ithalat gerçekleştirdiği sekizinci ülke olduğunu, bununla birlikte en fazla ihracat yaptığı ülkeler arasında 49. sırada yer aldığını dile getiren Urfalılar, iki ülke arasında ticaret hacminin ise yaklaşık 7 milyar dolar olduğunu, bu rakamın da 6,3 milyar dolarının Türkiye'nin Güney Kore'den ithalatı olduğunu vurguladı. İkili ticarete Güney Kore lehine ciddi bir fazlalık olduğuna dikkat çeken Urfalılar, "İki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması ve Türkiye lehine dengelemesi için özellikle gıda, inşaat, tekstil ve hazır giyim gibi rekabetçi sektörlerimizde faaliyet gösteren firmalarımızın daha yoğun çalışması gerekiyor" dedi.

İki ülke hukuki altyapısı en ileri seviyeye ulaşacak

Türkiye ve Güney Kore arasındaki mal ticaretinin kademeli olarak serbestleştirilmesine dair Serbest Ticaret Anlaşmasının 2013 yılında yürürlüğe girdiğini hatırlatan Urfalılar "2015 yılında Seul'de imzalanan 'Hizmet Ticareti Anlaşması' ve 'Yatırım Anlaşması'nın da STA kapsamına alınacak olmasıyla, ülkelerimiz arasındaki ekonomik ve ticari

ilişkilerin hukuki altyapısı en ileri seviyede tamamlanacak. Güney Kore ile ticaret hacmini ve iş birliğini artırmak için firmalarımızın bu anlaşmalardan istifade etmeleri büyük önem taşıyor. Toplantımızın bu tür verimli iş birlikleri kurmak

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği "Güney Kore Ülke Günü: Türkiye İçin Fırsatlar" seminerinde konuşan İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Serdar Urfalılar**, "İki ülke ticaret hacmi yaklaşık 7 milyar dolar. Bu rakamın 6,3 milyar doları Türkiye'nin Güney Kore'den ithalatı. İkili ticaretin Türkiye lehine dengelemesi için gıda, inşaat, tekstil ve hazır giyim gibi rekabetçi sektörlerde daha yoğun çalışmak gerekli" dedi.

Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA ise Türk firmalarına önerilerde bulunarak "Türkiye, vaatkar ihracat ürünlerini berilemeli. Güney Kore'de sağlıklı besinlere artan bir talep var ve Türkiye bu alanda çok zengin. Aynı şekilde başarılı olduğunuz tekstil, inşaat ve yenilenebilir enerjide iş birlikleri olabilir" dedi.

in için bir vesile olmasını ümit ediyoruz" dedi.

CHA: Kan kardeşliği temelinde iş birliği gerekli

Güney Kore İstanbul Başkonsolosu Young-Cheol CHA da savaş döneminde Türkiye'nin gösterdiği yardımla iki ülkede kan kardeşliği ilişkisinin kurulduğunu, diplomatik ilişkilerin de 60.yılına girdiğini söyledi. İki ülkenin coğrafi açıdan uzak olsa da paylaştığı hatıra ve köken nedeniyle çok yakın olduğunu vurgulayan Başkonsolos CHA, "Kardeşlik bağlarımızın güçlü olmasına rağmen, karşılıklı ticaret hacmimiz tatmin edici boyutta değil. Türkiye'de faaliyet gösteren 268 Güney Kore şirketi var. Buna karşılık Güney Kore'deki 17 bin yabancı yatırım şirketi arasında Türk firmaların sayısı sadece 84. İhracatçılar için yeni pazarlar ve bu pazarlar hakkında bilgi edinmek çok kilit önemdedir. Toplantımız bu nedenle

önem taşıyor" dedi.

Güney Kore'ye ilişkin bilgiler veren CHA, Güney Kore'nin GSYİH büyümesinin yüzde 2-3 civarında olduğunu ve akıllı telefon, otomotiv parçaları, lityum pil, kimya ve makine gibi alanlarda çok geliştiğini kaydetti. Ar-Ge harcamalarının GSYİH'deki payının da yüzde 24,3 olduğunu dikkat çeken CHA, bu alanda dünyada İsrail'den sonra ikinci sırada yer aldıklarını hatırlattı. CHA, "Dünyada 52 ülke ile STA imzalandı. Dünya Bankasının iş yapma kolaylığı sıralamasında 5.sırada yer alıyoruz. Ülkemizde yaklaşık dört günde iş kurabiliyor. Aramızdaki fiziki mesafeyi aşarak kan kardeşliği temelinde bir iş birliği yaparsak, önemli bir aşama kaydedebiliriz. Türkiye'nin genç nüfusu, muazzam altyapısı ve bölgesel konumu ticaret açısından çok avan-

tajlı. Güney Kore ise bilişim teknolojileri ve küresel ağlar konusunda uzman bir ülke" dedi.

Sağlıklı beslenme, tekstil, inşaat ve yenilenebilir enerjide iş birliği

Konuşmasında Türk firmalarına Güney Kore ile ticareti artırmaya yönelik öneriler getiren CHA, şunları söyledi: "Güney Kore pazarna dair derin bir araştırma yapmanız öncelikle önem taşıyor. Türkiye'nin Güney Kore'ye vaatkar olan ihracat ürünlerini belirlemesi çok faydalı olur. Ülkemizde sağlıklı besinlere artan bir talep söz konusu. Türkiye bu alanda çok zengin bir dünyada. Yine Türk tekstil tasarımı açısından çok gelişti. İnşaat sektörünüz de çok başarılı. Aynı şekilde Güney Kore'de yeni hükümetimiz, yenilenebilir enerji konusunda altyapısını kuvvetlendirmek istiyor. Yani iki ülkenin enerji sevelerinde yenilenebilir enerji mevcut. Dolayısıyla tüm bu alanlarda iş birlikleri olabilir."